

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listo:

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 66.

Maribor, dne 12. junija 1912.

Lemnik IV.

§ 14.

Nenadoma in hipoma je vstal zopet iz groba in zastrašil našo politično javnost zloglasni § 14. V ponedeljek popoldne se je to zgodilo, ko je govoril sedanjí interimistični voditelj naše vlade minister baron Heinold v seji načelnikov strank o nalogah, ki jih mora še rešiti državni zbor v tekočem zasedanju. Z odurno odkritosrčnostjo je postavil baron Heinold zbornico pred dilema, pred aut-aut: ali vstrezete mojim željam, ali pa pride § 14. Baron Heinold je stavil zbornici sledeči ultimatum: Zbornica naj najpozneje dne 17. t. m. prične drugo branje brambnih predlog ter sprejme brambne zakone najpozneje do dne 25. t. m. Sicer, da si mora parlament vse politične posledice pripisati na konto lastne krivde! To se pravi, ako se zbornica povelju vlade ne uda, pride zaključenje sezi je in § 14, s katerim si namerava kabinet ne le preskrbeti proračunski provizorij, temveč tudi — brez ozira na to, da bi brambne predloge še ne bile sprejete — zvišani rekrutni kontingent. Heinoldovo briskno diktiranje vladnih zahtev parlamentu je frapiralo in presenetilo. Že gesta in način, kako je Heinold izrekel svoje zahteve, je bil nenavaden in nepričakovan. Vtis je bil splošen: Tiszova šola je dobila sprejemljive učence v naši državni polovici. Tiszov sistem, ki z brutalno silo potlači vse ugovore, je pričel ugajati. Umevno, da je ta vtis vplival na poslance in na stranke zelo mučno. Mnogim je, po domače rečeno, kar sapo zaprlo. Sicer je bilo po sprejetju brambne reforme na Ogrskem za vsakogar jasno, da je s tem spremenjen tudi položaj za nas, toda takih hladnih, zahtevajočih besed, takih precizno določenih terminov ni nihče pričakoval. To je bilo, kar je vplivalo kot mrzel curek. Vsi, ki so se zibali v prijetni zavesti, da živimo v strogo ustavni državi in so za to pomilovalno gledali na Ogrsko, kjer dela grof Tisza s poslanci kot s solarji-paglavci, so bili neusmiljeno pahnjeni iz svojih nebes na realna tla: § 14 je zamahnil s svojo koščeno roko preko ponosne grške palače ob dunajskem ringu in se jim je porogljivo zarežal v obraz. Vsa mizerija naše takozvane ustavnosti jim je bila hipoma očitna. Cel program za tekoče zasedanje državnega zbora je bil že natančno določen, dnevi, ki jih bo treba še prebiti na vročem Dunaju, že na-

tanko seštetí. Nihče ni več mislil na rešitev brambne reforme. Ta je bila spravljena že med staro šaro in samo tu pa tam se je slišala beseda o provizoriju za brambno reformo. Službena pragmatika in proračunski provizorij, to sta bili še glavni točki delovnega programa. Toda človek obrača, Bog obrne. Tokrat je obrnil grof Tisza. Z brahijalno silo se mu je posrečilo doseči sprejem brambne reforme. Da odrekajo ogrski opozicijonalcí tozadevnemu sklepu zbornice postavno moč, da se pri ominoznem glasovanju tudi ni postopalo ravno neškrupulozno, — kaj za to!? Avstrijska vlada smatra brambno reformo na Ogrskem za pravilno sprejeto in njej pripada sedaj naloga, da doseže sprejem tudi v avstrijski državni zbornici. V trenutku so pozabljeni vsi prejšnji dogovori s strankami. V hipu se vzbude v prej cincajoči vladí absolutistične alure. Budgetni provizorij je zapostavljen in na prvo mesto stopi brambna reforma. Vse to je, kar mora roditi pomisleke. To ravnanje vlade kaže, da ona ne smatra naše ustave za nedotakljive, da ji je ta velika pridobitev ljudskih mas samo bolj ali manj igrača. Ker zahtevajo gotovi oziri — kojih velevažnosti mi sicer ne zanikamo — da se to in to sprejme, se mora to zgoditi in če se pri tem potepta vse ljudske pravice v blato, to je princip, ki se ga prakticira, a je grozeč nasprotnik vsakega konstitucionalizma. Ta princip po svojem bistvu ne pomenja nič drugega, kot prikrit absolutizem.

Se drug moment je, ki spravlja naš notranje-političen položaj v še žalostnejšo luč: mi visimo povsem na mažarski vrvi. Če bi na Ogrskem ne bilo grofa Tisze in če bi se temu ogrskemu junckerju ne bilo posrečilo z brutalnostjo pomandratí opozicije in skleniti brambne reforme, bi tudi našemu parlamentu ne bilo treba okusiti sedanjih težkoč. Ker je pa Tisza mož, ki svojega nasprotnika ne boža z rokavicami, ampak kroti z bajonetom, za to mora sedaj napraviti svojo reverenco pred § 14 tudi avstrijski parlament. To je škandal in sramota za našo vlado in za vladno večino. Če bi bila ta dva faktorja vsaj nekoliko inicijativna in na svojem mestu, bi bili sedaj mi oni, po katerih bi se morali ravnati oholi Mažari, tako smo pa sedaj mi mameluki, ki moramo kimati, kakor hočejo Ogri, drugače pa pride povrh vsega na nas še § 14. Hrvško-slovenski klub

je že sklenil, da bo deloval na hitro rešitev brambne predloge. Ta sklep kaže, da naša parlamentarna delegacija, če prav v opoziciji, vendar vedno lojalno da državi, kar nujno rabi. Kot manjšinska stranka pa ni imel naš klub prilike in možnosti, da bi bil varoval ugled avstrijskega parlamenta in sedaj je zato že prepozno. Vse drugače je pa to pri vladni in vladni večini. Ta dva činitelja, ki živita tjavendan kot božji volek, nésita odgovornost, da trepečemo sedaj pred § 14, da je avstrijska ustava zopet enkrat blamirana pred svetom.

Belgija po volitvah.

V taboru belgijskih liberalcev se je zvršila jako zanimiva sprememba. Merodajni listi in glasila svobodomiselné stranke, ki so poprej navdušeno pozdravljali zvezo s socialnimi demokrati, zatrjujejo sedaj brez ovinkov, da je škodovala stranki največ zveza z rudečkarji. Enodušno izjavljajo ti listi zdaj, da je prišlo do zveze proti njihovemu prepričanju, le zgolj iz oziróv na disciplino stranke. „Enkrat in pa nikdar več!“ Tako pišejo sedaj, ko so bili tepeni in so splavali upi po vodi.

Nadalje tudi hinavsko priznavajo: „Sedaj je potrdilo javno mnenje, da smo mi na skrivnem sodili prav, zato izjavljamo, da se bomo odslej posluževali popolne svobode v naših dejanjih, ker nam ta kartelna politika že od pričetka ni bila simpatična, in dogodki potrjujejo, da je bila napačna!“ Z drugimi besedami bi se to reklo, da so stopili liberalci na strankino povelje v nenaravno zvezo s socialnimi demokrati, kar pa sedaj obžaljujejo in hočejo popraviti.

Tudi v taboru socialnih demokratov vladá silno razočaranje. Ti poštenjakoviči dolže svoje liberalne zaveznike izdajstva in goljufije. Iz sovraštva do vere so se socialni demokrati oprijeli onih sredstev, kakor njihovi bratei na Portugalskem. S samokresi, z bodali in drugim morilnim orodjem v rokah so napadli katoliške časnikarje, katoliške duhovnike, katoliške tiskarne, cerkve, samostane in druge zasebne hiše; z morilnim orožjem je hotela ta podivjana tolpa vsiliti svoje lastno prepričanje drugim, kakor je to delal in še dela čvet socialne demokracije v polturadni socialdemokratični gardi sramotne ljudovlade Portugalske.

PODLISTEK.

Neumrjočnost duše.

Filozofična refleksija.

Friburg, 28. maja.

Ako napravimo v duhu vsaj nekako splošno komparacijo med sedanjostjo in preteklostjo, vidimo, da je svet vsestransko napredoval in tudi še napreduje. Na drugi strani pa zopet vidimo, da se vedno globlje in globlje pogreza v razne pregrehe in strasti ter ríje v materijelnem kot krt.

Ko je bilo človeštvo še na nizki stopinji omike, tedaj so bile njegove misli in želje le pri Bogu; čim bolj pa je napredovalo, tem bolj se tudi kaže žalosten pojav odtujenja človeštva od svojega Stvarnika, od svojega Boga.

Dandanašnji „naprednjaki“ hočejo sleherni spomin na Boga zatreti in odpraviti vse, kar le spominja na Boga. Da bi svoj diabolíčni namen dosegli, jih ne straši nobeno še tako ostudno in nemoralno sredstvo; preganjajo sveto katoliško cerkev in vero, jo blatijo na vse mogoče načine ter zaničujejo z vsemi mogočimi sredstvi. Pišejo knjige in v njih razširjajo krive nauke, da bi tako odvrnili verno, pobožno ljudstvo od prave vere. Ljudstvo pa, ki kaj rado verjame slajkim besedam sovražnikovim, začne dvomiti o verskih resnicah in posledica tega je — da slednjič tudi odpađe od vere ali vsaj razni dvomi se vzbujajo o resničnosti katoliškega nauka.

Mnogo je dandanes takih ljudi, zlasti meč izobraženim svetom, ki taje neumrjočnost človeške duše; nekateri formalno ali z besedo, drugi pa s svojim življenjem, katero je tako slabo in polno raznih pregreh, da bi se ga morali sramovati, ko bi verovali v neumrjočnost človeške duše.

Kateri to dogmo negirajo, „da je človeška duša neumrjoča“, so pred vsem materialisti. To so ljudje, ki verujejo samo v materijo ter negirajo vsako transcendentalno spoznanje. Z različnimi, zelo zavitimi dokazi — ako smem tako reči — skušajo ovreči nauk o neumrjočnosti človeške duše.

„S smrtjo je vsega konec“ kričijo; „onkraj od groba ni življenja.“ To pa ni logično. Ako je takraj groba, boše tudi onkraj. „Takraj“ in „onkraj“ sta korelativna pojma. Če je to, je tudi ono. Kdor bi li drugače trdil, je ali tako zloben, da dela vedoma proti zdraví človeški pameti, ali pa je prismojen; torej spada k drugam in ne med pametne ljudi. Kdor tedaj govori o sedanjem življenju, mora konsekvéntno priznati tudi prihodnje volens nolens; sicer pa pride drugače v neizogibni konflikt s — človeško pametjo.

Po tem kratkem prologu pridemo pa k stvari sami.

Duša, ta princip življenja, ki biva v človeku, ne umrje, temveč biva vekomaj. Argumenti za to tezo niso težki. Kant filozof je sicer rekel, da ta nauk spada med postulate, katere le postuliramo, a dokazati pa jih ni mogoče; seveda, to je prazen izgovor. Vgledimo se v to zelo važno vprašanje, ki je za praktično življenje take velikega pomena, nekoliko bolj spekulativno.

1. Poglejmo najprej v naravo! Kaj vidimo? — Ako se ozira naše pazno oko nekoliko po naravi, pa vidimo, kako je vse lepo. Res, občudovati moramo lepoto božjo v naravi ter vslikniti: Velik si, o Gospod, v vseh svojih delih! Poglejmo razne metulje, kako lepo barvani so! Poglejmo ptice, ki žvrgole v zelenem grmovju in prepevajo Stvarniku hvalo, kako krásno perje imajo! Poglejmo cvetlice, kako lepo etvijo, diše in razveseljujejo človeka!

Premišljujmo večerno zarjo, kako lepo sveti in spreminja svoje barve iz ene v drugo. Poglejmo enkrat jutranje solnce, kako veličastno se vzdiguje iz

za gora, oznanjujoč božjo slavo! Premišljujmo celo naravo v obče! Kako se menjavajo hribi in doline, tema in svetloba!

Z eno besedo, ako ogledujemo naravo malo bolj natanko, se ne moremo dosti načuditi lepoti, katera se nam tukaj razodeva. Vse to je Bog tako lepo naredil, toda ni le vse samo lepo narejeno, temveč vse je tudi narejeno po nekem redu, po zakonih. Kak red vlada povsod! Vsaka, tudi najmanjša stvarica na svetu ima svoj namen; Bog ni nič stvaril brez kakega gotovega namena. Kajti stvari brez namena si sploh misliti ne moremo.

Toda ne le živali, rastline, temveč tudi vsak posamezni del vsakega telesa ima svoj namen. Vse se razvija po določenih zakonih. En pogled v naravo! Rastlina sama nima pameti, a živa je vendar; vse se godi po namenu tistega, kateri jo je stvaril. Ob enem pa tudi še vidimo, da rastline nimajo namena same zase, temuč ga imajo zunaj sebe. Rastline so zato, da redijo živali in tudi človeka, da, nekatere služijo ljudem v zdravilo.

Kako se rastline plodijo, je vsakemu menda dovolj znano. Veter raznese cvetni prah, ali pa ga prenašajo razne žuželke od cveta na cvet in seme se tako razširi po živalih. Tako se rastline plodijo. Rastline potrebujejo živali, nasprotno pa živali rastlin.

Povsod vidimo tedaj namen. Torej to je dokaz, da mora biti neko bitje, ki je imelo ta namen. Rastline in živali ga ne poznajo, a neskončni in modri Stvarnik je postavil smotren namen vsaki stvari na zemlji.

Ako pa ima že vsaka stvar svoj namen, moramo dosledno sklepati, kolikor imenitnejši namen še le mora imeti človek, ki je krona vsega stvarstva.

Vse druge stvari, kakor smo videli, dosežejo svoj namen tukaj na svetu, a le edini človek ga ne more doseči tukaj na zemlji. In zakaj ne?

(Konec prih.)

V ilustracijo prinašamo naslednjo sliko o krvavih izgredih v Bruselju:

Podivjana tolpa je razbila vrata cerkve sv. Janeza in sv. Miklavža, vdrla v notranjost, razbila klopi in altarje, raztrgala mašno opravo in jo pometala na kupe, razbila tabernakelj, raztrosila hostije po tleh ter jih pohodila z nogami. Po vandalsko so bile v par trenutkih razbite šipe s krasnimi slikami in končno ni bilo prizanešeno niti orgljam in ne lepemu svetilniku, umotvoru velikanske vrednosti. V neki ulici so vdrli divjaki v neko prodajalno ter oropali in odnesli vse, kar je imelo količjak vrednosti. Posurovljena množica je naskočila tudi nek samostan in ga oblegala, dokler je ni vojaštvo pregnalo. Kavarno pri samostanu so popolnoma razdžali. Vdrla so tudi v samostansko cerkev in zanetili ogenj, katerega je bilo le z velikim naporom mogoče pravočasno zažgati.

Ze samo ta površna slika vandalskih manir, ki so vdomežene pri belgijskih socialdemokrati in njihovih zaveznikih, mora vsakega zadostno poučiti, kakšna bi bila strahovlada nasilnega svobodomiseltva, če bi bilo le-to dobilo državo v roke. Mnogo zmernejših liberalnih elementov zdaj z grozo opaža, v kakšno žrelo so hoteli potisniti deželo in se s stulom obrača od svobodomiselnorudečega bloka.

Razmerje glasov pri belgijskih volitvah.

V naslednjem podajamo k številu oddanih glasov pri zadnjih državnozborskih volitvah dne 2. t. m. nekaj oficijelnih podatkov. Vsega skupaj je bilo oddanih 2.622.569 glasov. Od teh so jih dobili katoliški kandidati 1.351.076, združeni liberalci in soc. demokratje 1.245.150 in daensisti 19.488 glasov. Lista antverpenskij trgovcev je dobila 6.853 glasov. Od zadnjih volitev leta 1908, oziroma 1910, je naraslo število oddanih glasov za 47.164. Število glasov, oddanih katoliškemu kandidatu, je naraslo za 126.248, število glasov oddanih karteliranim kandidatom pa le za 36.587, med tem ko je padlo število glasov, oddanih daensistom za 12.777. Za 79.583 glasov je prirastek katoliških glasov večji, kakor oni vseh drugih strank skupaj. Vsekakor lepo in kaže, da je katoliška misel še vedno zmagovita.

Shodi.

Artiče.

Zborovanje Slovenske kmečke zveze v Artičah v nedeljo dne 9. t. m. se je ob krasnem vremenu in velikanski udeležbi artičke in sosednjih fara sijajno izvršilo; cel prostor med cerkvijo in Dernačevim trgovino je bil poln navdušenih poslušalcev. Shod je predsedoval vrli posestnik Blatnik, poročal je poslanec gospod dr. Benkovič v jedrnatem enournem govoru o državnem in deželnem zboru ob burnem pritrevanju zborovalcev. Izrekla se je poslancem Slovenske kmečke zveze zaupnica. Pokazalo se je že zopet, da nasprotniki zaman skušajo udreti v to lepo občino. Artičani ne marajo celjskega liberalizma.

Komenda.

V nedeljo dne 9. t. m. je priredilo Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Komendi na Gorenjskem, kakor smo že kratko javili, poučni tečaj, ki je bil v vrsti poučnih tečajev nekaj novega, ker se je na njem bolj obširno razpravljalo o dekliški organizaciji, o izobrazbi slovenskega ženstva in o pomenu slovenske mladenke in žene v javnosti.

Kot predavatelji so govorili: dr. Korošec o vprašanju: „Kaj je treba vedeti, da se s pridom čitajo politični časopisi?“ Nadalje o temi: „Naša politika.“ Dr. Hohnjec: „Dekliška organizacija“, „Dekle in žena v javnosti“ in „Samooizobrazba slovenskih deklet.“ Dr. Krek: „Kmet in politika, obrtnik in delavec pa politika“, nadalje: „Socialno delo v društvih.“ Dr. Dolšak: „Skrb za zdravje in skrb za bolnike.“ Dr. Korošec, dr. Hohnjec in dr. Krek so imeli tudi vsak en cerkven govor.

Dr. Hohnjec je končno tudi predaval o pomenu „Slovenske Straže“ za slovenski narod ter je vnel poslušalce za pristop in sodelovanje pri tem velevažnem obrambnem društvu.

Poučni tečaj se je vršil ločeno za moške in za mladeniče v Društvenem domu, za dekleta in žene pa v šoli. Po popoldanskem cerkvenem opravilu je bilo skupno zborovanje v Društvenem domu. Udeležba je bila zelo velika, popoldne naravnost velikanška.

Sv. Bolfank v Slov. goricah:

Političnega shoda pri Sv. Bolfanku v Bišu se je udeležilo čez 200 zborovalcev.

Poslanec Brenčič odpravi ob 3/4. uri popoldne zborovanje in predlaga gospoda župnika Vodoška za predsednika, kar je bilo enoglasno sprejeto.

Predsednik pozdravi oba poslanca in da besedo poslancu Brenčiču, ki obširno poroča o delovanju v državnem zboru in v odsekih.

Za njim poroča poslanec Roškar o štajerskem deželnem zboru, o vzrokih obstrukcije in o raznih vprašanjih, ki so s tem v zvezi.

Po poročilih obeh gospodov poslancev je prebral gospod predsednik resolucijo, v kateri se izreka neomajeno zaupanje obema poslancema, kakor tudi vsem drugim poslancem Slovenske kmečke zveze, in se jih poziva, da naj vstrajajo do končne zmage. Resolucija se je enoglasno in z velikim navdušenjem sprejela.

Govorila sta še gospod Hamersak od Sv. Urbana o šoli in gospod Čeh iz Ločice. Nato je predsednik zaključil nad 2½ ure trajajoče lepo uspelo zborovanje.

Sv. Peter na Medvedovem selu.

Tukajšnja lepo delujoča Dekliška zveza je na binkošne praznike in trojiško nedeljo priredila ljubezljivo dekliško slavnost s petjem in s predstavo dveh iger. Vrlo dobro se je posrečilo. Zelo nasi je zanimala prva igra v treh dejanjih „Večna mladost in večna lepota“, ki ganljivo opisuje lepoto krščanstva in njegovo zmago nad paganstvom. Vrši se ista namreč za časa preganjanja kristjanov. Naravnost ganila nas je druga tridejanska igra „Marijin otrok“, ki je proslavljala čudovito pomoč Marijino. Posebno so nam ugajale pesmice v igri. Vsa čast vam, požrtvovalne mladenke! Same ste s predstavo marsikaj pridobile v znanju in izobrazbi ter v lepem nastopanju, nam obiskovalcem pa ste pripravile nad vse plemenito blažilno zabavo. Želimo, da to lepo delo vstrajno nadaljujete, da si izobrazite duha in oblažite srce in se usposobite za bodoče delovanje. Cerkev in domovina potrebuje vernih, rodoljubnih, resnih in izobraženih mladenk, žen in mater.

Atentat na Čuvaja.

Še nekatere podrobnosti o atentatu.

Prejeli smo naslednji podrobni popis:

Kakor znano, je mladi atentator po oddanih strelah na kraljevega komisarja Čuvaja krenil iz Mesničke ulice proti Strossmayerjevi promenadi. Sledil mu je edini v bližini se nahajajoči policaj št. 5 in mu je bil že skoro za petami. V kritičnem momentu se je Jukič obrnil nazaj z napetim browningom v roki in besno vsklikajoč: „Stoj ali pa te ustrelim!“ je sprožil prvi strel na redarja, ki je pognil sabljo, mesto da bi tudi prijel za službeni revolver. Strel je šel mimo. Takoj za tem je Jukič z vso naglico oddal na redarja še dva strela. Eden ga je zadell v glavo, drugi pa v trebuh. Stražnik se je takoj mrtev zgrudil na tla. Kakor se je pozneje natančno dognalo, se usmrčeni stražnik imenuje Borščak, rodom iz sela Ivanca v hrvatskem Zagorju. Borščak je bil star 27 let in je stopil še le pred nekaj meseci v policijsko službo.

Jukič je drl nato dalje po Strossmayerjevi promenadi. Za njim se je spustil izza znanega veleizdajniškega procesa prosluli vladni detektiv Fučkar, ki je hotel begunca udariti s palico, a je ta nanj oddal dva strela. Na levi roki težko ranjen se je tudi ta detektiv zgrudil na tla, imel pa je še toliko zavesti, da je začel vpiti: „Držite ga, lopova, tatu, ubijalca!“

Jukič je bežal po Ilici, Margaretski ulici in je pribežal v Marovsko ulico. Tukaj je začel zopet streljati, to pot na mimoidoče, v frak oblečene učitelje, ki so se tudi udeležili jubileja Čuvajevega brata. In klical jim je: „Doli, prostitutke!“

Njega zasledujoči policaji in detektivji pa so v enomer vpili in kričali: „Primitve tatu, lopova! Ubil je dva človeka!“ Mimoidoči pasanti so spočetka vsi mislili, da gre tu za čisto navaden rop in uboj in zato so ga tudi oni začeli zasledovati.

Ko je Jukič v Marovski ulici spoznal svoj kritični položaj, je obstal in nameril browning proti samemu sebi. Prvi ga je prijel trgovski pomočnik Vladislav Bušič. Atentator pa je začel kričati na vse grlo: „Abzug Čuvaj! Živela Hrvatska!“ Se le zdaj je množica izprevidela, da gre tu za kak atentat na Čuvaja.

Intervencija rektorja pri Accurtiju.

Rektor zagrebske univerze dr. Topac je dne 9. t. m. na prošnjo dijaške deputacije interfeniral pri državnem pravdniku Accurtiju v prilog aretiranim hrvaškim dijakom ter ga prosil, da jih spusti na svobodo, ker da je sum o kakem komplotu neutemeljen. Državni pravdnik Accurti je rektorjevo prošnjo odbil, češ, da študentje sicer zanikajo, da bi bili vedeli o Jukičevih atentatskih načrtih, toda, večina aretirancev je bila v Beogradu, zato je to zelo sumljivo. Accurti je dalje rektorju povdarjal, da je Jukič sedaj sam priznal, da je o svojem načrtu obvestil mnogo kolegov.

Jukič v zaporu.

Nesrečni Jukič je postal popolnoma apatičen. Zaprt je v posebni celici. Dva stražnika ga čuvata noč in dan in sta vedno pri njem, ker se boje, da si ne bi vzel življenja.

Politični pregled.

Državni zbor.

Dunaj, 10. junija.

V današnji seji je zbornica nadaljevala specialno debato o drugi skupini službene pragmatike. Seja je bila slabo obiskana in je vzbujala malo zanimanja. Pozornost poslancev je bila v kuloarjih, zlasti potem, ko je baron Heinold podal svoj ultimatum. Govoril je najprvo vladni zastopnik sekojski načelnik baron Fries o kaznilniških paznikih, ki pridejo na enako stopinjo, kakor državni policijski stražniki. Izvaja nadalje, da mora dobiti država ne le potrebnih novih dohodkov za pokritje, temveč da

morata biti rešena tudi oba zakonska načrta o uredbi službenih razmer sodnih uradnikov in srednješolskih učiteljev, če hoče zbornica, da stopi službena pragmatika v veljavo. Govorili so še poslanci Gugenberg, Glöckel, sekojski šef Gallecki, na kar sta bila izvoljena poslanca Marekhl in Winter za generalna govornika. Po nekaterih manj pomembnih zadevah je bila seja zaključena.

Dunaj, 11. junija.

Danes se je istotako nadaljevala specialna debata o službeni pragmatiki.

Govornik manjšine dr. Korošec je omenjal, da se iz vrst večine čujejo tožbe, da večina nima nobenega voditelja. Včeraj je pa vstal večini voditelj v osebi ministra Heinolda, ki ji je ostali del meseca dal kar parolo, kar mora storiti. Zabavno je gledati, kako se večina temu vodstvu pokori. Govornik kritizira sklepe odseka glede paragrafov 31 in 32 službene pragmatike in pravi, da ima tako § 31 mnogo nejasnosti. V prvem delu se prižiga luč Bogu, v drugem vragu. (Veselost.) V enem delu se nalaga uradniku, da mora skrbeti, da mu ljudstvo zaupa, v drugem delu se pa uradniku pušča popolno prostost. Država ima pravico zahtevati, da se tok rednih razmer ne ustavi. Uradnik ima pravico, biti član društva, ki imajo namen povzdigniti njegov gospodarski dobrobit, nima pa pravice s silo, s pasivno rezistenco ustavljati državnega voza. Govornik predlaga, da se predlog odseka odkloni, ker je nejasen, sprejme naj se pa njegov predlog, po katerem je uradnik ne samo v plačilni odvisnosti od države, ampak tudi v odvisnosti zvestobe.

§ 32 je bil sprejet v obliki, kakor jo je sestavil odsek. Glasovanje o predlogu dr. Korošca je nato odpadlo. Slovenci kličejo: „Le zapravljajte čas! Te klice je razumeti tako, da gosposka zbornica ne bo sprejela raznih delov službene pragmatike v obliki, kakor jo je sklenil odsek in sedaj zbornica, ker je to sankejski zavržek, ter bo službeno pragmatiko zbornici vrnila. Slovenci so nato odšli iz dvorane.

Va vrsto je prišel nato Gostinčarjev predlog, po katerem naj bi se uradnikom prepovedala postranska opravila. Predlog je bil odklonjen. Pri glasovanju Slovencev ni bilo več v zbornici. Nato je pa prišla na vrsto tretja skupina službene pragmatike. Prihodnja seja jutri dne 12. t. m.

Ogrski državni zbor.

Predpoldanska pondeljкова seja se je vršila, kakor prejšnje seje. V zbornico so prišli pred začetkom seje tudi izključeni opozicijski poslanci, a kmalu za njim Pavlik s svojimi policaji, ki so omenjene poslance potem iztirali. Za tem se je mirno vršila seja. Grofu Tiszi je pa očitno postalo predolgočasno to enakomerno poravljanje, zato je za popoldansko sejo odredil nova nasilja, tako da niso mogli priti izključeni opozicijski poslanci v zbornico.

Ob 3. uri popoldne je Tisza ukazal s tremi batajoni vojakov zasesti trg pred zbornico in vhod v zbornico je zastražil kordon. Budimpeštanski mestni glavar (načelnik policije) Szeszler in en zbornični komisar sta stala pri vzhodu v zbornico. Ob 4. uri pridejo opozicijski poslanci, na čelu jim J. Justh. Kordon jih ustavi. Mestni glavar izjavi, da na ukaz zborničnega predsednika izključenih poslancev ne izpusti v zbornico. Poslanec ogorčeno kličejo: „Predsednik nima pravice, da na cesti ukazuje! Se-li nahajamo v Rusiji? To je lopovstvo!“ Mestni glavar izjavi, da je pripravljen prečitati seznam izključenih poslancev. Poslanci kličejo, da to ni potrebno. Glavar izjavi, da mora izvesti, kar se mu je ukazalo. Le neizključeni opozicijski poslanci so se smeli podati skozi kordon v zbornico, kjer so dobili obvestilo grofa Apponyja, da naj se posvetovanja ne udeležijo, ker je vojaštvo obklojilo zbornico, in so zato zopet odšli.

Ista igra, kakor v pondeljkovni popoldanski seji, se je ponovila v torekovi. Že v zgodnjih urah so obklojili parlament tri batajoni pehote. Pred vzhodom v zbornico so postavili več policijskih uradnikov in enega zborničnega uradnika. Ob 10. uri je prišla pred kordon četa opozicijskih poslancev z grofom Apponyjem in Julijem Justhom. Policijski nadzornik je izjavil poslancem, da je vstop v parlament dovoljen le tistim poslancem, ki niso izključeni. Grof Appony mu izjavi, da se noče poslužiti ugodnosti, ki jo ponuja zbornični predsednik nekaterim opozicijskim poslancem in se pred brahijalno silo seveda umakne. Nato so zapustili vsi opozicijski poslanci, izključeni in neizključeni, prostor pred parlamentom in so skupno odkorakali.

Ker ni bilo nobenega opozicijskega poslanca v zbornici, je rešila zbornica nemoteno in neovirano ves dnevni red.

Opozicijske stranke so izdale izjavo, da ni več celotnega ogrskega parlamenta, ker se poslanec z orožjem brani vstop v zbornico in da so zato vsi sklepi državnega zbora neveljavni in popolnoma nepostavni.

Kako se Tisza vozi v parlament in iz parlamenta domov?

Listi poročajo: Spremlja ti jaker z dvema detektivoma, potem voz s Tiszo, za njim voz s policijskim podpredsednikom in dvema tajnima policajema. Zada pa avtomobil z osmimi tajnimi policisti. Ob vsaki strani tega čudnega sprevoča jezdijo po štirje orožniki. Hiša grofa Tisze je zastražena s policaji in tudi v notranjosti je skritih več policistov.

Stranka prava.

Dne 7. in 8. t. m. je imelo v Sarajevu osrednje vodstvo hrvaške Stranke prava pod predsedstvom strankinega načelnika dr. Mile Starčevića sejo. Udeležili so se je: državni poslanec don Ivan Prodan, deželni poslanec dr. Matej Drinković in šibeniški župan dr. Ivan Krstelj iz Dalmacije; bivši saborski poslanci dr. Prebeg, Stjepan Zagorac, Iv. Persić, Krstić in Akačić iz Hrvaške; poslanci dr. Nikola Mandić, dr. Jožef Sunarič, stavbni nadsvetnik pl. Vancaš in ostali hrvaški poslanci iz Bosne; zastopnik Hrvatov iz Istre, namestnik deželnega glavarja dr. Matko Laginja je pismeno opravičil svojo odsotnost.

Na konferenci so se podrobno obravnavali zaključki v monarhiji. V zaključni seji se je izvedla fuzija obeh hrvaških strank v Bosni. Povodoma tega dejstva je priredil nadškof dr. Staudler zvečer v svoji palači slavnostni banket, h kateremu je bilo povabljeno vodstvo Stranke prava, kakor tudi vodilni politiki bosanskih Hrvatov iz obeh taborov.

Bosna.

Uprava Bosne kriči po reformi. Gotovo ni deželice v celi Evropi, ki bi morala nositi tako ogromne upravne stroške, kakor ravno Bosna. Kakor poroča „Zeit“, redi Bosna: 1 ministra, 1 deželnega šefa, 1 podšefa, 6 sekcijških šefov v Sarajevu in 2 na Dunaju, poleg tega še celo tropo dvornih svetnikov, da ne govorimo o uradništvu nižjih razredov. Vsi ti gospodje so po večini tuji, ki ne poznajo dežele, ne krajevnih razmer. Nezačudenost, ki vlada proti skupnemu finančnemu ministru vitezu Bilinskemu kot vrhovnemu upravitelju anektiranih dežel, je torej popolnoma razumljivo in opravičeno.

Nemčija.

Ruski car in nemški cesar se prvi teden prihodnjega meseca julija t. l. sestaneta v finskih vodah.

Rusija.

Proračunska komisija ruske dume je sklenila s 26 proti 19 glasovom, da se nakaže pol milijarde rubljev za zgradbo vojnih lačij od leta 1912 do leta 1916.

Raznoterosti.

Osebna vest. Prideljen je zdravnik dr. Ivan Zorjan c. kr. vojni mornarici v Pulju. Dr. Zorjan je humski rojak.

Občinske volitve v Celju se izvrše brez udeležbe Slovencev. Na naša razkritja o pravem povodu liberalne parole, da se Slovenci ne udeležijo volitev, je nedolžni Alojzij dr. Kukovec odgovoril z zabavljanjem ter sumničenjem dr. Benkoviča. Naj liberalci raje povedo, čemu so se sploh nekaj časa pripravljali za volitve, ako res že izprta niso imeli namena, udeležiti se je. Ne bomo se prerekali s temi klavernimi junaki, katerih notranjost dobro poznamo; konstatiramo le, da zastopnik slovenskih trgov nedolžni dr. Alojzij ni s prstom ganil ali ust odprl za preosnovo občinskega volilnega reda avtonomnih mest, če tudi bo o priliki preosnove občinskega volilnega reda za mesto Gradec dovolj prilike za to in moramo pravočasno prijaviti svoje zahteve. Nedolžni dr. Alojzij je molčal, da ne razdraži svojih zaveznikov; naši poslanci kmečkih občin pa so vložili pred sklicanjem deželnega zbora interpelacijo na celokupno ministrstvo, katero ob enem priobčujemo, in so tudi v deželnem zboru sprožili predlog za spremembo volilnega reda. Nedolžni general pa bo čakal, da mu njegovi nemški zavezniki to milostno sami ponudijo! Liberalna parola je sedaj: lepo v miru pustiti Nemce in štajerčijance, ker brez teh glasov Narodna stranka pri novih volitvah v deželni zbor ne doseže niti toliko glasov, da bi se mogla vsaj z „moralnim“ uspehom ponašati. Saj poznamo dobro liberalne bolečine. Leta 1911 smo videli v objemu dvojico dr. Kukovec—baron Moseon, leta 1912 gresta roko v roki dr. Božič in dr. Ambroschitsch, prihodnje leto pa bomo imeli prizor zveze Linhart—Kukovec.

Za preosnovo volilnega reda v avtonomnih mestih na Štajerskem. V karakterizacijo liberalne lažljivosti, ki brezstidno trdi, da naši poslanci niso storili še nič za preosnovo volilnega reda v avtonomnih mestih na Štajerskem, priobčujemo naslednji interpelacijo poslancev dr. Benkoviča in tovarišev, ki so jo vložili dne 14. decembra 1911 na ekselencio ministrskega predsednika radi reforme občinskega volilnega reda za avtonomna mesta na Štajerskem: „Avtonomna mesta Štajerske volijo v svoje občinske zastopce na podlagi zelo nazadnjaškega volilnega reda. Glavne pomanjkljivosti tega volilnega reda so: 1. Javnost glasovanja (ustmena volitev), kakor v Celju in v Ptuj. 2. Prednosti uradništva pred drugimi davkoplačevalci. 3. Ni nikakega splošnega volilnega razreda, v katerem bi bil vsakdo, ki živi državljanstvo pravice, volilno upravičen. 4. Upeljana ni proporcionalna volilna pravica po analogiji občinskega volilnega reda za mesto Ljubljano, ki daje manjšinam zelo potrebno možnost kontrole. Iz vseh teh vzrokov interpelirajo podpisani eksc. ministrskega predsednika: Je-li visoka c. kr. vladja pri volji, da predloži štajerskemu deželnemu zboru, kot kompetentnemu zakonodajnemu činitelju vladno predlogo, s katero bi se uvedla temeljita reforma občinskega volilnega reda za štajerska avtonomna mesta, kakor: Celje, Ptuj, Maribor itd. na podlagi principov tajne in proporcionalne volitve, s pridatkom splošnega volilne-

ga razreda in z izednačbo uradništva z drugimi davkoplačevalci.“ Tudi ta dogodek zopet kaže, kako sodijo liberalci vse ljudi po lastnem kopitu. Če se oni za nič ne brigajo in sleparijo ljudstvo še s tistim, že itak skoro povsem omajanim zaupanjem, ki ga jim prinaša, potem mislijo v svoji propalosti, da so vsi ljudje njihove baže, tako nepošteni. Gotovo je slutil, da bodo strašili enkrat po tem božjem svetu ljudje kalibra celjskih liberalcev, kdor je zamislil rek: Wie der Schuft selber ist...

Odlok ministrstva o zrelostnih izpitih na učiteljskih. Naučno ministrstvo je izdalo na vse deželne šolske svete naslednji odlok: Po § 64 ministrske odredbe z dne 31. julija 1886, je pri zrelostnem izpitu na učiteljskih vsak gojenec, ki je imel v vseh semestrih zadnjih dveh letnikov povprečno najmanj „hvalevredno“ v spričevalih, oproščen od ustmenega izpita iz dotičnih predmetov. V predmetih, v katerih mora delati pismen zrelostni izpit, se mora v svrhu oproščenja ustmenega izpita strinjati tudi vspeh iz pismenega izpita s to povprečno klasifikacijo. Po navedeni ministrski odredbi mora pa napraviti vsak gojenec ustmeni izpit iz najmanj dveh predmetov, katera določijo predsednik. Določa se, da se naznani gojencem predmeti, iz katerih morajo napraviti ustmeni izpit, najmanj teden dni pred ustmeno izkušnjo. V to svrhu se imajo izročiti predsedniku komisije za zrelostni izpit vsi dotični predlogi udov izpravevalne komisije dotičnega zavoda, v takem času, da pridejo njegovi ukrepi še pravočasno nazaj na zavod. Ta odredba stopi takoj v veljavo.

Važna razsodba najvišjega sodnega dvora proti kartelom za zvišanje cen. Ravno v času, ko sklicuje vlada kartelne enote, je izdal najvišji sodni dvor razsodbo, katera ostro obsoja nemoralno početje kartelov za visoke cene. Slučaj je bil naslednji: Češka industrijska banka je tožila tekstilno firmo Jeschke, ker je poslednja ravnala v nasprotju s kartelno pogodbo. (Firma Jeschke je pripadala nekemu od banke leta 1907 ustanovljenemu kartelu.) Tožbo banke, glasečo se na povrnitev škode (kartelna kazen) v znesku po 7000 K je zavrnilo praško trgovsko sodišče, in tudi praško višje deželno sodišče. Nedavno je pa potrdil še najvišji sodni dvor to razsodbo. V svoji utemeljiti je proglasil karteliranje za protipostavno, ker ima namen zvišati cene. Protipostavno združenje v kartele ni samo napram občinstvu, ampak tudi napram udom kartela pravno neveljavno. Kajti omejevalno tolmačenje, to se pravi, če bi bili posamezni člani kartela med sabo opravičeni zahtevati odškodnino za prelomitev pogodbe, bi premalo ščitilo občinstvo. Protizakonitost karteliranja je vpoštovati radi smotra, ne pa radi vspeha. Tej principijalni razsodbi najvišjega sodnega dvora je dandanašnji, ko je karteliranje tako močno razširjeno, ko bega cena ceno, pripisati posebno važnost. Prostejšje tolmačenje „kartelnega paragrafa“ je mgljav, kako je treba uravnavati kartelstvo. Zlabilog pa ne zadostuje obstoječi koalicijski zakon zoper tako mogočnega činitelja, kakor so karteli, zato je že splošna želja, da se potom zakonodajstva krepkejše nastopi proti odušitvu kartelov.

„Zarja.“ Slovensko katoliško akademsko tehniško društvo „Zarja“ v Gradcu priredi dne 14. t. m. v društvenih prostorih svoj tretji redni občni zbor s sledečim vsporedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje zapisnika bratških društev. 3. Poročilo odborovo. 4. Delovanje in odgovornost „Zarjanov pri delu društva sv. Marte. 5. Slučajnosti.

Štajersko.

Maribor. Katarina Jagrič, pomožnega delavca žena, doma iz Kozjega, je v ponedeljek dne 10. t. m. sekala na stanovanju, Koroška cesta št. 114, drva. Pri tem je pa vdarila s sekuro po levem palcu in ga odsekala. Jagrič je šla sama v bolnišnico.

Maribor. V noči od ponedeljka na torek, malo pred eno uro, se je ustrelil na dvorišču svojega stanovanja v Meljski ulici narednik tukajšnjega črnovojniškega okrajnega poveljstva štev. 26 Fr. Jurko. Prišel je baje precej vinjen domov in klical ženo, naj mu odpre. Njegovo klicanje je bilo brezvspešno in še le ko je prišel na lice mesta službujoči četovodja, je dobil Jurko ključ in je prišel tako na dvorišče, odkoder se je kmalu nato zaslišal krič in pa strel. Ko je prihitela poklicana vojaška straža, je našla Jurkova ležečega na tleh z rano v sencih. A predno se je straža približala, ki je pognal Jurko še drugo kroglo v glavo. Smrtno nevarno ranjenega so pripeljali v domobransko bolnišnico, kjer je po večurnem boju torek popoldne umrl. Vzrok nesrečnega Jurkovega koraka je iskati, kakor se splošno govori, v slabem razumevanju z ženo. Zapušča štiri nepreskrbljene otroke.

Hoče. Opozarjamo še enkrat na občni zbor kmečke posojilnice v Hočah, ki se vrši v nedeljo dne 16. t. m., po rani službi božji pri gospodu Karolu Novaku. Govori gospod nadrevizor VI. Pušenjak iz Maribora. Može, pridite!

Hoče. Naš telovadni odsek Orel in Mladeniška zveza imata v nedeljo dne 16. t. m. po večernicah pri gospodu Jožefu Rojku zborovanje. Fantje, stariši, pridite, da se nekoliko duševno poživite. Na zidar!

Gornja Radgona. Dekliška zveza priredi povodom svoje desetletnice v nedeljo nedeljo dne 16. t. m. slavnost s sledečim vsporedom: I. Predpoldne v

cerkvi: 1. Ob 9. uri pridiga; po pridigi blagoslovitev slike presv. Srca Jezusovega v spomin desetletnice Dekliške zveze. 2. Slovesna sv. maša in skupno sv. obhajilo deklet. II. Popoldne: Veselica na vrtni gostilne gospoda Osojnika v Gornji Radgoni: 1. Pozdrav predsednice. 2. „Pozdrav Srca Jezusovemu šentpeterskaj narodna dekleta.“ Prizor v enem dejanju. Spisala Tončka Kovačič. 3. Slavnostni govor. 4. „Ob desetletnici.“ Deklica Tončka Kovačič. 5. O zgodovini gornjeradgonske Dekliške zveze. Govori Anica Gomilšak. 6. Govor pred podobo presv. Srca Jezusovega. J. Petovar. 7. „Kako naj ženska ljubi svojo domovino.“ Govori Terezika Kovačič. 8. Narodne pesmi. Pojo dekleta Dekliške zveze. 9. „Materina podoba.“ Igra v petih dejanjih; igrajo članice gornjeradgonske Dekliške zveze. 10. Nastopi drugih govornikov in govornice izmed došlih gostov. Pridigo in govor pri popoldanski slavnosti je prevzel g. profesor dr. Hohnjec.

Braslovče. Tukajšnja Dekliška zveza vprizori v nedeljo dne 16. t. m. popoldne ob 3. uri na Legantu igro „Vestalka.“ Vstopnina: sedeži prve vrste 1 K, druge vrste 60 vinarjev, stojišča 30 vinarjev. Pridite!

Petrovče. (Pisec grozilnih pisem pod ključem.) Posestnik Mihael Luževič v Drešinjivasi pri Petrovčah je dobil v zadnjem času več pisem, v katerih mu je nekdo grozil, da zažge njegovo hišo, ali pa da ga ubije, če ne položi svoto 2.000 K na neko določeno mesto. Luževič se za ta grozilna pisma ni veliko zmenil. Ko je pa dne 4. t. m. začela goreti njegova hiša, a se je ogenj še pravočasno zadušil in je zato dobil še eno grozilno pismo, da mora položiti zantevano svoto, po katero pride pisec grozilnega pisma dne 5. t. m., je Luževič ovdal zadevo orožnikom, katerim se je posrečilo, prijeti pisca v osebi nekega težaka Jurija Plevnika, ki je prišel po zahtevano svoto na določeni kraj. Izročili so ga okrožni sodnji v Celju.

Šmartno pri Slovenjgradu. Konjerejska podružnica slovenjgraška priredi v nedeljo dne 16. junija, ob 2. uri popoldne, v gostilni gospoda Josipa Račelja, po domače Fidler, v Šmartnem pri Slovenjgradu poučno zborovanje. Dnevni red: 1. Pozdrav navzočih po načelniku podružnice. 2. Čitanje dopisov. 3. Predavanje c. kr. okrajnega živinozdravnika gospoda Franca Pirnata iz Slovenjgradca o oskrbovanju plemenske kobile in vzreji žrebeta. 4. Pogovor o ustanovitvi konjerejske zadruge za slovenjgraški sodnijski okraj. 5. Predlogi in nasveti. Člani naše podružnice se prav uljudno vabijo, da se zanesljivo, točno in polnoštevilno udeležijo zborovanja. Prijatelji konjereje, dobro došli.

+ Anton Aškerc.

V noči od nedelje na ponedeljek ob ½2. uri zjutraj je zatisnil v Ljubljani za večno oči naš štajerski rojak pesnik Anton Aškerc, o čigar boleznih smo poročali v zadnji številki. Z njim izginja iz naše literature markantna osebnost, ki je zasvetila kakor svetla meteor na našem književnem nebu in vzbudila največja pričakovanja. Ko so izšle njegove „Balade in romance“ in potem „Lirske pesmi“, smo bili očarani in zavzeti smo poslušali. Krepak, graniten slog, živahno pripovedovanje, pesniški zanos in še razne druge vrline so pesniku takoj zasigurale venec nevenljive slave v našem pesništvu. Skoda, da je prišla potem druga doba, doba tendencioznega protikatolištva in suhoparnih rim.

Zagotovljen nam je za prihodnjo številko o ranjem pesniku daljši esay, zato danes samo še nekaj dat.

Anton Aškerc je bil rojen leta 1856 pri Sv. Marjeti v Rimskih toplicah. Leta 1880 je bil posvečen v mašnika in je služboval na več krajih kot kaplan in provizor do leta 1898, ko je stopil v pokoj in se preselil v Ljubljano.

Pogreb se vrši danes ob 5. uri popoldne. Naj počiva v miru!

Zrakoplovstvo.

Drugi polet v Mariboru.

Danes jutraj ob ½8. uri se je zopet dvignil balon „Margaretha“ ter ga je odnesel rahel vetrič v smeri proti Gradcu.

Zopet zrakoplovne nesreče.

Iz Reimsa poročajo: Aviatik Dubreuil, ki je z enim potnikom vzletel v zrak, je ponesrečil. Aparat je padel 60 metrov globoko. Potnik Wisseur je mrtev, Dubreuil nevarno ranjen.

O neki drugi nesreči se poroča iz Pariza: Aviatik Kimerling in njegov pasażir Tonnet sta padla z letalnim strojem iz višine 100 metrov ter se oba ubila. Njuni trupli sta strahovito razmesarjeni.

Zeppelinov zrakoplov.

Zeppelinov zrakoplov „Z. III.“ je dne 10. t. m. nepoškodovan priplul iz Hamburga domov v Friedrichshafen.

Brzostrelni top za letalne stroje.

Iz Washingtona poročajo: Dosedanji poizkusi z novim brzostrelnim topom za letalne stroje so se vršili iz višine 300 čevljev ter so pokazali zelo lepe vspehe. General Allen, šef signalnega zbora, je izjavil, da novo strelno orožje stokrat poveča ofenzivno moč letalnega stroja. V minuti odda približno 500 strel.

Prodam Dobro idočo gostilno s trgovino s prodajo tabaka in žganja ob krajni cesti in blizu kolodvora. — Več pove upravnistvo. 143

Proda se lokomobila na bencin,

s 6 konjskimi silami, le malo obrabljena, močna, vozi popolnoma brez vsake hibe. Proda se takoj poceni in pod jako ugodnimi pogoji. Tudi si jo lahko vsakdo ogleda. — Vprašanja je nasloviti na J. Hajny. Maribor, Kokošinekova ulica št. 32. 144

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Biser

med vsemi žitnimi kavami je
Franckova Perl - rž.
Vsak požirek iz škodelice potrjuje premoč te fine kakovosti.

K vsaki

žitni kavi pa je, da se doseže v resnici poln okus in lepa, okusna barva, treba pridejati malo porcije **pravega zagrebskega : Franckovega : pridataka za kavo.** Obe vrsti se dobita v vsaki specerijski trgovini. :- :- :-

Služba občinskega redarja na Vranskem se odda s prostim stanovanjem in kurjavo. Plača dosedajna. Prednost imajo dosluženi orožniki. Prošnje do 25. junija 1912 na **Županstvo** trg Vransko.

Za birmo ! Svet se čudi !

nad veliko, krasno in ceno izber obuval
vsakega izdelka in barve, ki jo nudi edino
le največja zaloga in izdelovalnica obuval
Štefan-a Strašek-a v Celju
Kovaška ulca šte. 3.

Franc Pleteršek
Maribor, **Zaloga**
Koroška **pohištva**
cesta 10.

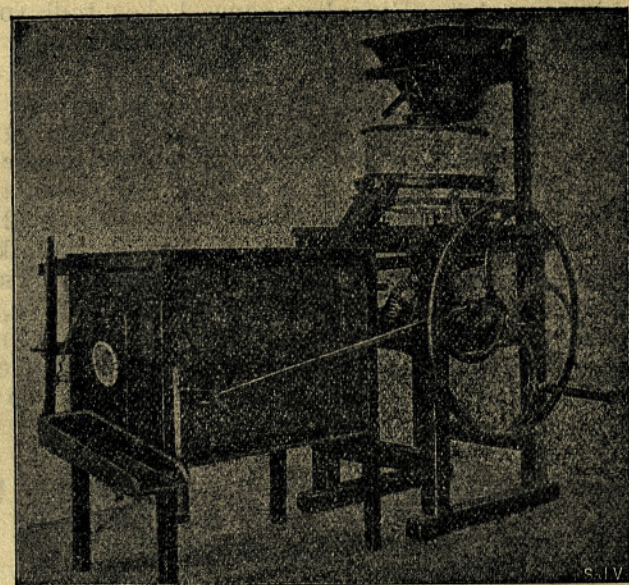
Bogata zaloga poliranega, medlo poliranega pohištva iz trdega in mehkega lesa za spalnice, obednice, za kuhinjsko pohištvo, zaloga divanov, podstavk, žimnic, stolov in ogledal, otročjih postelj iz železa po zelo nizkih cenah. 83

Zdravilišče TOPLICE
na Kranjskem belokrajnska železnična postaja.
Straža-Toplice.

Akratotherme 36° C; zdravi se z kopelmi in z pitjem vode; izredno uspešno proti protinu, revmatizmu, ischias, nevralgiji, raznim ženskim boleznim. Veliki kopalni basen, posebne kopeli in močvirne kopeli: Jako udobno opremljene tujske, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdната okolica. Dobra in vredna restavracija. 184

===== Sezona od 1. majnika do 1. oktobra. =====
 Prospekti in navodila se dobijo brezplačno pri upraviteljstvu kopališč.

Fr. Kampuš: Zg. Poljskava pri Pragarskem

vsem kmetom naznani in se jim priporoča, da bi prišli k njemu stroje kupovat, ker zdaj jih ima okoli 2- do 300 doma, vsake vrste. Ima zdaj najnovejše rčne mlatilnice, tudi gepne-mlatilnice, slamoreznice, reporeznice, pluge, brane, okopalnike in osipalnike, mline za sadije in grozjemlet, stiskalnice ali preše, najnovejše sesalke ali pumpe za studence in gnojnice, s katero se lahko napumpava v eni minuti eden p lovniak vode ali gnojnice, vsake vrste male in tudi velike tebitnice, tudi vsakevrste mostne tebitnice, katere pustim sam postaviti na svoj odgovor, stroje za reno kositi, obračati in grabiti, najnovejše sejalne stroje, pri katerih se prihrani ena tretjina zrnja; ima tudi vsakovrstno železje za mline in žage, tudi motorje na bencin, sesalni plin, surovo olje, sopar ali „dampf“, največje mlatilnice, zraven ima vse kar kdo rabi, stroje za šivati „Central Bobin“ po najnižji ceni, vsakovrstne stroje za kovače, lončarje, opekarje, tudi opreme za pekarije, kotle za kuho, brzoparilniške prave „Alfa Separator“, po najnovejšem izdelane, pri katerih se prihrani zelo veliko časa in drv. Najnovejše mline za zrnje mlet, da si lahko vsak kmet doma vsakovrstno zraje melje in doma vsakovrstno moko napravi, goni se lahko na roko, gepi, tudi na vodno in parno moč, domači izdelek, dam tudi vsakemu kmetu na poskušnjo; koleša ali biciklne, pisalne stroje vsake vrste. Zmerne nizke cene, ugodni plačilni pogoji, tudi na več let. Kdor k njemu na dom pride, ali ako mu piše, da se cn sam pri kmetu oglasi, dubi vsak kmet vse stroje 10 odstotkov cene, kakor drugače, vsakemu pri na svoje stroške na dom, da se dogovorita, ne na kmetove stroške. Vse varstvene priprave za mlatilnice se pri njem dobio, katere mora vsak kmet imeti, kdor ima mlatilnico.

Hotel Trabesinger

v Celovcu

se priporoča potnikom, ki prinočujejo
v Celovcu. — Tukaj najdejo lepe in

Velikovška cesta

št. 5

Veliko dvorišče za vozove in tri hlevi za konje. — V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo. Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Lojzka in Pepca Leon.

se priporoča potnikom, ki prinočujejo
v Celovcu. — Tukaj najdejo lepe in
snažne sobe; izborna kuhinja, zajam-
čeno pristna in dobra vina.
Za zabavo služi keglišče. — Po leti
sediš na senčnatem vrtu.

Nikdar se ne bodete kesali - -

ampak zadovoljni bodete in vedno hvalili slovensko trgovino, ker si lahko veliko denarja prihranite če bodete vedno kupovali vse Vaše potrebsčine v trgovini

J. N. Šoštarič, Maribor Gosposka ul. 5.

Veliko izbiri najboljsega in najmodernejšega blaga za moške in ženske obleke, platna, sukna, druka, satins, cefira. — Bogata zaloga gotovih oblek, srajce, kravate, ovratniki, naramnice, nogovice, dežniki itd. — Za telovadna društva vse potrebščine in krgi v zalogi.

Cene veliko nižje kakor drugod.

Postrežba strogo solidna.

ROBERT DIERL

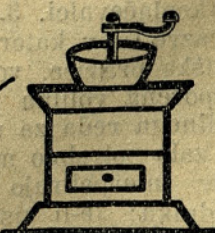
žganiarna v Celju ==

**priporoča svojo doma žgano
slivovko, tropinovec, vinsko
žganje, brinjec kakor tudi**

štajerski konjak

Pravi: Franck's kavnim mlinčkom
najbolji pridelek za kavo!

sl ba y 2806, 1:11 I A

Založnik in izdajatelj: Konzorcij „Straža“.

Odgovorni urednik: Lav. Kemperle.

Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.